

ZÁVĚR

V předchozích pěti částech této práce jsem se pokusila o komplexní zpracování problematiky neoprávněného užití autorského díla, a to jak z hlediska obecných otázek autorského práva, tak z hlediska, dle mého názoru, klíčového – zmapování právních prostředků, které český právní řád poskytuje autorovi k ochraně jeho autorských práv, ať přímo či zprostředkovaně.

Ještě před tím, než shrnu své poznatky o dostatečnosti a efektivnosti české právní úpravy, bych se ráda vyjádřila k otázce harmonizace českého autorského práva s mezinárodními a komunitárními závazky. V první řadě je třeba držet v patrnosti, že komunitární úprava velkou měrou vychází z mezinárodních smluv (např. směrnice 2004/48/ES v recitálu 4 uvádí, že Společenství je vázáno dohodou TRIPS). Na druhé straně existují ale oblasti, kterých se mezinárodní právo nedotýká vůbec a které jsou harmonizovány pouze v rámci Společenství (např. družicové vysílání, kabelový přenos). Česká autorské právo z mezinárodních i z komunitárních závazků vychází, je s nimi v souladu a v určitých případech dokonce poskytuje autorům vyšší standard ochrany.

Při zpracování dané problematiky jsem došla k těmto závěrům.

Osoba autora je proti neoprávněnému užití svého autorského díla chráněna právem soukromým a veřejným.

Soukromoprávní prostředky slouží k přímé obraně autora před neoprávněnými zásahy. V tomto případě je tedy pouze na autorovi (resp. dalších aktivně legitimovaných osobách), dle zásady "Vigilantibus iura scripta sunt.", aby střežil své majetkové právo dílo užít, aby si sám zjišťoval, zda do jeho práva nebylo neoprávněně zasaženo a aby případně sám zahájil u soudu žalobou řízení o porušení autorského práva a navrhl nápravné prostředky, které mu právní řád (autorský zákon, občanský zákoník jakož i občanský soudní řád) poskytují. Škála žalobních nároků, kterých se může autor domáhat, je dle mého názoru dostatečná. Domnívám se však, že výše náhrady škody a výše bezdůvodného obohacení, tak jak ji stanoví autorský zákon, nepředstavuje pro autora významnou satisfakci a zejména na osobu rušitele nepůsobí odstrašujícím dojmem.

Na rozdíl od soukromoprávních prostředků je účelem prostředků veřejnoprávních chránit společnost před jednáním rušitele, které dosahuje takové společenské škodlivosti, že je nutné ho právně sankcionovat. Osoba autora zde ale není tou, jejíž újma je zde prioritně napravována.

V tomto případě je totiž autor chráněn pouze zprostředkovaně, a to tak, že stát jako veřejný žalobce sankcionuje protiprávní jednání rušitele a zajišťuje, aby k danému jednání již nedocházelo, tedy aby přestalo být zasahováno i do práv autora.

Největším problémem v dnešní době dle mého názoru ale je skutečnost, jak zjišťovat veškerá neoprávněná užití autorských děl. Je tomu tak zejména s ohledem na neomezené možnosti umístování a sdílení autorských děl, ať již se souhlasem autora nebo bez něj, na internetu, a neomezené možnosti stahování a kopírování těchto děl. Internet však není jedinou sítí, která toto umožňuje. Obdobné problémy způsobují i mobilní sítě, kabelový a družicový přenos apod. Autor v těchto případech není schopen zjišťovat ani zjistit, kdy, kde a kým bylo jeho autorské dílo neoprávněně užito. Za této situace pak není schopen využít žádný z přímých soukromoprávních prostředků ochrany k obraně svých práv. Ztížena je i pozice státu, který taková jednání, přestože jsou společensky škodlivá, nemůže postihnout.

Z tohoto důvodu není, dle mého názoru, nutné obohacovat autorské právo o další prostředky ochrany. Bylo by však vhodné zaměřit se právě na nové způsoby zjišťování neoprávněných zásahů do autorských děl, jakož i do autorského práva celkově.